

Opinió

LA REFORMA ES QUEDARÀ CURTA

I NO RESOLDRÀ EL PROBLEMA

Els límits de la reforma laboral

22/06/10 02:00 - CARLES BOIX

El mercat de treball espanyol és un dels sistemes laborals més ineficients (en els darrers trenta-cinc anys l'atur s'ha disparat fins al 20% durant cada crisi econòmica) i injustos (la taxa d'atur juvenil frega al 40%) d'Europa. Per això, la decisió del govern de reformar la legislació espanyola és una passa endavant: incrementarà (ni que sigui modestament) els incentius empresarials a contractar; i tendirà a unificar (lleugerament) un mercat laboral dual. Ara bé, tot i ser un petit avenç, el decret llei que el Congrés de Diputats ha de debatre aquesta setmana es quedarà curt per dues raons. En primer lloc, no deixa de ser una reforma tímida. En segon lloc, no pot resoldre el gruix d'un problema que només depèn parcialment del sistema de contractes laborals vigents.

Comencem per la primera raó. La reforma del govern és força moderada. La novetat més important és l'extensió de l'anomenat contracte de foment de l'ocupació a tota la població: fins ara aquest contracte només es podia aplicar a certs col·lectius, com els joves o els aturats de llarga durada. El contracte de foment implica una indemnització per acomiadament menor que la del contracte indefinit (on s'exigeix el pagament de 45 dies per any treballat en casos d'acomiadaments improcedents): 20 dies per any treballat en acomiadaments per causes econòmiques i 33 dies per acomiadament improcedent. El primer problema del decret és que la definició de les "causes econòmiques" és molt ambigua i continua en mans de la justícia espanyola, que ha de donar llum verda a la decisió empresarial d'acomiar. (Hauria estat preferible fer el control de la decisió de l'empresa *ex post*, potser a través d'un sistema arbitral conjunt de treballadors i empresaris, perquè això hauria reduït els costos judicials.) Com que el ritme de les resolucions judicials és lentíssim i com que la majoria de les vegades els jutges donen la raó als acomiadats, el més probable és que els empresaris prefereixin tirar pel dret i s'acullin al sistema d'acomiadaments improcedents i d'indemnitzacions de 33 dies.

Per tant, el decret rebaixa (però no tant) el cost de reduir personal i flexibilitza (moderadament) el mercat de treball. És cert que el decret estipula que l'Estat pagarà 8 d'aquests 33 dies i, per tant, el cost directe dels empresaris serà de 25 dies per any treballat. Ara bé, i aquest és el segon problema de la reforma, aquesta mesura és errònia perquè exigirà apujar els impostos a tothom per cobrir les ineficiències generades per les empreses menys competitives. A banda de l'extensió del contracte de foment, totes les altres mesures són de maquillatge: tant l'increment del cost d'acomiadament en contractes temporals (de 8 a 12 dies) com la possibilitat que les petites empreses (de fet, les molt petites) puguin despenjar-se dels convenis col·lectius (una mesura que em temo que no canviarà l'encarcarament de les estructures sindicals i de les negociacions col·lectives espanyoles).

En tot cas, i aquí entrem en la segona raó que esmentava, l'impacte de la reforma sobre l'atur serà marginal. Els contractes de foment, que ja existien abans, no han evitat la desocupació actual perquè el problema de l'economia espanyola és tot un altre: una bona part (però no tota, per descomptat!) està feta d'empresaris que, emborratsats per l'èxit de l'únic producte que fabricaven (la totxana), van lliurar-se en cos i ànima a la construcció, fins al punt d'endeutar-se fins a les cel·les per expandir la seva empresa infinitament. L'any 2008, però, quan aquella demanda embogida s'ensorrà en un tres i no res, els empresaris (i els seus creditors) es van quedar amb una quantitat de gènere immens, aixafats per uns préstecs voluminosos i de venciment molt proper. El paper de la dèria constructora d'Espanya explica per què, amb una regulació laboral idèntica, la taxa d'atur va des del 30% al sud peninsular (dominat per les urbanitzacions) a solament el 9% a Guipúscoa (on la pluja nopot atraure tants jubilats alemanys i escandinaus).

Naturalment, l'única via possible per tornar a vendre passa per abaixar preus i salaris. La solució més fàcil és fer-ho mitjançant una devaluació de la moneda. Tanmateix, com que aquest camí és impossible si es vol mantenir l'euro, l'única alternativa passa per estrènyer els cinturons de tothom reduint els preus i els salaris de forma directa. Naturalment, la resistència a fer-ho és immensa: tant entre els sindicats, que defensen els interessos dels treballadors amb contractes permanents (confiants que l'Estat protegirà els temporals, ara desocupats, amb el subsidi d'atur) com probablement entre els bancs (espanyols i estrangers), que saben que una caiguda de preus de les vivendes que avalen els seus crèdits pot crear una espiral gravíssima de fallides.

Tenallat per tots aquests obstacles i empès pel neguit d'uns mercats internacionals que no veuen clar com es recuperarà l'economia peninsular (el deute privat espanyol equival al 150% de tota l'economia), el govern espanyol ha hagut d'aplicar-se la retallada de costos a si mateix per demostrar que sí, que Espanya se'n sortirà. Tot això té un punt de surrealisme perquè les finances públiques espanyoles no són, de bon tros, les pitjors d'Europa. I perquè,

Somekawa

"La recuperació econòmica (real) depèn de si la demanda pel gènere típicament espanyol (els pisos) repunta en un futur més o menys pròxim"

al capdavall, la recuperació econòmica (real) depèn de si la demanda pel gènere típicament espanyol (els pisos)repunta en un futur més o menys pròxim. Ara, que això últim passi i que Espanya se'n surti, no ho sabrem de debò fins a la tardor.

Darrera actualització (Dimarts, 22 de juny del 2010 02:00)

Publicat a

[Avui Catalunya](#) 22-06-2010 Pàgina 20